

سال یازدهم شماره ۹۶ آبان ۱۳۸۷ ۶۴ صفحه ۱۲۰۰ تومان
Honare Musighi (Art of Music) • The First Monthly Music Magazine
Cultural / Social / Artistic • Nov 2008

سرمقاله

• گفتار نیک و کردار نیک وزیر!

بامطالبی درباره

• گفت وگو با رحیم معینی کرمانشاهی و بیژن کامکار (قسمت بابانی)

• نگاهی بر اجرای گروه موسیقی اینترنتی در تهران

• افول مقامات موسیقی عرب

• موسیقی راک ، داستان FREE

• جشن نهمین سال خانه موسیقی

• کنسرت مرکز موسیقی پارس به مناسبت روز جهانی کودک

• خاطره پروانه ها رفت

ته مقاله

• می نویسیم خانه موسیقی می خوانیم ...

کاشفی (کمونچه کش)، افشین هاشمی (کمونچه کش و مجلس گردان)، رابعه افتخاری (سه تار شورانگیز یا به قول خودشان شدروغو)، ارژنگ فرامرزی (ضرب گیر)، مرجان بشیری (ضرب گیر)، گلنوش حمیدی (داریه و داریه زنگی) و حسین حمیدی (بالابانچی).

با وجود اینکه در برگه کنسرت نام همه اعضای دسته شمشال نوشته شده بود و علاوه بر آن، مجلس گردان پیش از اجرای هر بخش، نام هنرمندان را با ترکیبی از الفاظ عهد قاجار مثل خان و خاتون به کار می برد، حسین حمیدی یک بخش معرفی آهنگین هم در برنامه گنجانده بود. چنین پدیده ای گرچه در عصر حاضر تازگی ندارد، ولی شیوه حمیدی از نوعی دیگر بود. بخشی از رنگ معروف شهر آشوب

دستمایه این کار شده بود.

معمولاً در پایان کنسرت ها، به تقاضای شنوندگان، قطعه ای اضافه اجرا می شود که به بیز معروف است. این آهنگ در صورتی که تشویق های پی در پی صورت بگیرد، در آخرین وقت ممکن، اجرا می شود، اما شمشالی ها اینجا هم نوآوری داشتند. وقتی برنامه تمام شد، همگی به جلو آمدند تا به تشویق کنندگان احترام گذاشته باشند، اما پیش دستی کردند و ناگهان برنامه اضافی خود را با دست زدن و آواز خواندن که تنها دو نوازنده کمانچه همراهشان بود، آغازیدند. قطعه ای زیبا در دستگاه سه گاه که به شیوه زیبایی هم تنظیم شده بود.

موسیقی ایرانی در دوره قاجار بود. او نیک دریافته بود که در آن زمان، فاصله بین موسیقی به اصطلاح هنری و عامیانه خیلی کمی بود و در نتیجه با آسودگی توانست قطعاتی را در مجموعه برنامه اش بگنجانند، که غالب موسیقیدانان موسیقی دستگاهی عصر ما، از اجرای آن ابا دارند. استفاده تقریباً کامل از عناصر موسیقی شهری دوره قاجار، به شنونده می فهماند که در آن زمان موسیقی ایرانی خیلی بیشتر از حال حاضر

متنوع بوده است. برای مثال علاوه بر آواز، تصنیف و رنگ و چهارمضرب، انواع ضربی خوانی در آن دوره رایج بوده که اینک خیلی کم شنیده می شوند. احیای دسته ضرب گیرها که آمیزه ای از ضربی خوانی و اجرای ریتم های آموزشی تنبک است، به کار گروه شمشال جلوه زیبایی داده بود.

اعضای گروه شمشال یا به تعبیر دوره قاجار دسته شمشال، عبارت بودند از:

بهرام سارنگ (آواز خوان)، پروین نمازی (آواز خوان)، افسانه جهانگیری (آواز خوان)، نازلی جهانگیری (آواز خوان)، کوهیار بابائیان (تارزن)، پیمان عاشقان (تارزن)، امیر نصراله (تارزن)، پریسا

هوشنگ سامانی: گروه شمشال به سرپرستی حسین حمیدی به مدت پنج شب از ۸ تا ۱۲ آبان ماه ۱۳۸۷ در فرهنگسرای نیاوران اجرا شد.

حسین حمیدی با پژوهش گسترده پیرامون موسیقی مجلسی دوره قاجار موفق شد کنسرت منحصر به فردی را به اجرا درآورد. وی در این برنامه، عناصری را به کار گرفته بود که خود عناصر هیچ یک نبودند، ولی چیدمان بسیار زیبا، جذابیت خاصی به آن داده بود.

انتخاب

مجموعه ای از موسیقی رنگارنگ دوره قاجار اعم از آواز، تصنیف، رنگ، ضربی خوانی و غیره به همراه لباس های رنگارنگ قاجاری و همچنین استفاده از الفاظ و اصطلاحات آن دوره، زیبایی کار او را دو چندان کرده بود. گروه شمشال تقریباً در همه

قسمت ها، یک نوآوری داشت. حتی ارائه یک قطعه قدیمی با چارچوب مشخص در لفافه ای بدیع همراه می شد و این بود که شنونده در یک برنامه دو ساعته بدون اینکه خسته شود، گوش به آهنگ هایی می سپرد که اگر با روش معمول ارائه می شدند، یکی از خسته کننده ترین کنسرت ها می توانست باشد. شمشالی ها در نیمه نخست برنامه شان، بدون میکروفون به صحنه می آمدند و این خود در ایجاد فضای غیر مدرن تأثیر بسزایی داشت. اینکه شنونده صدای ساز و آواز را بدون دستگاه صوتی بشنود، امروزه بیشتر به کیمیا می ماند.

نقطه قوت حسین حمیدی نزدیک شدن به حقیقت

کنسرت گروه موسیقی پرساوش

روح انگیزان (ساخته علی طهمورسی)، آواز عراق با سنتور، تصنیف قدیمی جانم جانم، رنگ نوا (ساخته شاهرخ غزنینی).

اعضای این گروه عبارت بودند از: علی طهمورسی (سنتور)، شاهرخ غزنینی (کمانچه)، حمیدرضا شجاعی (نی)، سیدمهدی سادات (تنبک)، مهدی درویشی (دف و دایره)، محمدجواد

عکس: محمد دولو

شاهی (تار)، پوریا پورشقاقی (بربط و آواز)، فاطمه حسینی (همخوان)، محمد زاده عبداله (تار و سه تار).

گوی (ساخته اردشیر کامکار)، آواز مثنوی نوا، تصنیف محلی دزفولی به روایت عبدالکریم پاک سیرت با تنظیم شاهرخ غزنینی، چهارمضرب

کنسرت گروه موسیقی پرساوش به سرپرستی محمد زاده عبداله و خوانندگی پوریا پورمشتاقی و همخوانی سودابه امانی در ماه گذشته به نفع مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد (ویژه معلولین جسمی-حرکتی) در دو قسمت به شرح زیر برگزار شد:

قسمت اول: سه نوازی نی و دف و تنبک/قسمت دوم: تکنوازی

تنبک: بابک خواجه نوری/قسمت سوم: پیش درآمد نوا و آواز براساس شعر سایه (ساخته شاهرخ غزنینی)، دونوازی تار، تصنیف مرا